

سعید بختیاری

کارشناس مؤسسه گیتاشناسی

آشنایی با کشورهای جهان

ژاپن؛ سرزمین خورشید تابان

نام رسمی: نیهون (سرزمین خورشید تابان)

نام محلی: نیهون (نیپون) (Nihon (Nippon

نام بین‌المللی: ژاپن (J) (JAPAN

مجمع الجزایر ژاپن با مساحت ۳۷۷/۸۱۹ کیلومتر مربع (شصت‌مین کشور جهان) در خاور آسیا و در آبهای غربی اقیانوس آرام جای دارد و از حدود ۳/۴۰۰ جزیره تشکیل یافته است. سرزمینی است کوهستانی و جزایر هوکایدو، هونشو، کیوشو، شیکوکو و اوکیناوا از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین جزایر این کشور هستند. ۸۵ درصد اراضی ژاپن به وسیله کوههایی که «آپ»‌های ژاپن نام دارند و کلاً دارای منشأ آتشفشانی هستند، زیر پوشش قرار گرفته است و آتشفشان معروف «فوجی‌یاما» با ارتفاع ۳/۷۷۶ متر، بلندترین نقطه آن محسوب می‌شود. قسمت اعظم ژاپن از جنگل پوشیده شده و دریاچه «بیوا»، با ۶۷۵ کیلومتر مربع وسعت، چشم‌گیرترین و بزرگ‌ترین عارضه آبی آن است. رودهای ژاپن عمدتاً پرشیب و کم‌آب هستند و مهم‌ترین آنها «شینانو» (۳۶۲ کیلومتر)، تونه، کیتاکامی و ایشیکاری‌اند.

آب و هوا: اقلیم ژاپن در نواحی جنوبی نسبتاً گرم و مرطوب و پر باران، در نواحی مرکزی معتدل و در نواحی شمالی سرد است. آبهای ساحلی ژاپن که تحت تأثیر جریانهای سرد و گرم اقیانوسی قرار دارند، منبع سرشار صید ماهی محسوب می‌شوند.

جمعیت: براساس آمار سال ۲۰۰۹، ژاپن با جمعیتی بالغ بر ۱۲۷/۵۵۶/۰۰۰ نفر، دهمین کشور جهان است که از این تعداد ۶۶ درصد ساکن شهرها و ۳۴

درصد ساکن روستاها (۲۰۰۵) بوده‌اند. تراکم جمعیت آن نیز ۳۳۸ نفر در هر کیلومتر مربع است.

توزیع سنی: طبق آمار سال ۲۰۰۹، ۱۳/۴ درصد افراد زیر ۱۵ سال، ۱۶/۲ درصد بین ۱۵ تا ۲۹ سال، ۲۱/۱ درصد بین ۳۰ تا ۴۴ سال، ۱۹/۴ درصد بین ۴۵ تا ۵۹ سال، ۱۹/۳ درصد بین ۶۰ تا ۷۴ سال، ۷/۸ درصد بین ۷۵ تا ۸۴ سال و ۲/۸ درصد افراد نیز بیش از ۸۵ سال سن دارند. متوسط عمر مردان ۷۹/۳ سال و زنان ۸۶/۱ سال (۲۰۰۸) است.

تولد و مرگ و میر: میزان تولد ۷/۶ نفر در هر هزار نفر و میزان مرگ و میر ۸/۸ نفر در هر هزار نفر بوده است (۲۰۰۸). میزان مرگ و میر کودکان نیز ۲/۶ نفر در هر هزار تولد بوده است.

ترکیب نژادی: در سال ۲۰۰۴، حدود ۹۸/۵ درصد جمعیت کشور ژاپنی، ۰/۵ درصد کرهای، ۰/۴ درصد چینی و ۰/۶ درصد از بقیه نژادها بوده‌اند.

مذهب و زبان: براساس اطلاعات سال ۲۰۰۳، حدود ۸۴/۲ درصد جمعیت کشور ژاپن پیرو آیین «شینتو»، ۱/۷ درصد مسیحی، ۰/۱ درصد مسلمان و ۱۴ درصد بقیه ادیان بوده‌اند. زبان رایج و رسمی آن ژاپنی است که با خط ژاپنی نوشته می‌شود.

پایتخت: شهر «توکیو» با ۸۷۳۱/۰۰۰ نفر جمعیت (۲۰۰۸) پایتخت کشور ژاپن است. شهرهای مهم آن عبارتند از: یوکوهاما (۳/۶۴۸/۰۰۰)، اوزاکا (۲/۶۵۱/۰۰۰)، ناگویا (۲/۲۴۶/۰۰۰)، ساپورو (۱/۸۹۸/۰۰۰) و کوبه (۱/۵۳۳/۰۰۰) (نفر).

نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری است. رئیس حکومت، امپراتور آکیهیتو، از سال ۱۹۸۹ و رییس دولت، نخست‌وزیر، نائوتوکان، از سال ۲۰۱۰ هستند.

قوة مقننه از یک مجلس نمایندگان با ۵۰۰ عضو به مدت ۴ سال و یک مجلس مشاورین با ۲۵۲ عضو به مدت ۶ سال تشکیل می‌شود. کرسیهای مجلس نمایندگان (۲۰۰) از این قرارند: حزب لیبرال دموکرات ۲۳۳، حزب دموکرات ۱۲۷، شین کومیتو ۳۱، حزب لیبرال ۲۲، حزب کمونیست ۲۲، حزب سوسیال دموکرات ۱۹، حزب محافظه کار ۷ و بقیه ۲۱ کرسی.

ژاپن دارای قدمت تاریخی است و روز ملی آن ۲۳ دسامبر، سالروز تولد امپراتور می‌باشد. ژاپن در سال ۱۹۵۶ به عضویت سازمان ملل متحد درآمد و علاوه بر آن، در این سازمانها نیز عضویت دارد: کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد (UNCTAD)، صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF)، سازمان خوار و بار و کشاورزی ملل متحد (FAO)، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)، بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (بانک جهانی) (IBRD)، سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO)، انجمن بین‌المللی توسعه (IDA)، بنگاه مالی بین‌المللی (IFC)، سازمان بین‌المللی کار (ILO)، صندوق بین‌المللی پول (IMF)، سازمان بین‌المللی کشتی‌رانی (IMO)، اتحادیه بین‌المللی مخابرات راه دور (ITU)، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (UNESCO)، سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)، اتحادیه جهانی پست (UPU)، سازمان جهانی بهداشت (WHO)، سازمان جهانی مالکیت معنوی (WIPO)، سازمان جهانی هواشناسی (WMO)، سازمان تجارت جهانی (WTO)، بانک توسعه آسیا (ADB)، شورای همکاری اقتصادی آسیا-اقیانوس آرام (APEC)، بانک توسعه ملل آمریکایی (IADB)، گروه هشت (G8) و سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD).

کشاورزی و صنایع: محصولات عمده این کشور عبارتند از (۲۰۰۷): برنج، چغندر قند، سیب‌زمینی، کلم، نیشکر، پیاز خشک شده، سیب‌زمینی شیرین، گندم، نارنگی، پرتقال، سیب، هویج، گوجه‌فرنگی، کاهو، سبزی خشک شده، خیار، بادتجان، گل‌ابی و اسفناج. مهم‌ترین محصولات صنعتی آن نیز عبارتند از: مواد غذایی، رنگ، صابون، مواد دارویی، لوازم یدکی، وسایل نقلیه، آهن و فولاد، پلاستیک، مصنوعات فلزی، تلویزیون، رادیو، لوازم صوتی و تصویری و سایر محصولات صنعتی.

در سال ۲۰۰۷ ژاپن ۱۱ درصد اراضی کشاورزی، ۱/۷ درصد مرتع و چمنزار و ۶۸/۲ درصد جنگل داشته است. هم‌چنین، در ژاپن حدود ۹۹۰/۸۶۴ میلیون کیلو وات ساعت برق تولید (۲۰۰۸) و ۹۵۹/۶۶۰ میلیون کیلو وات ساعت برق (۲۰۰۷) مصرف شده است. میزان صید ماهی آن نیز در سال ۲۰۰۸، معادل ۵/۵۸۸/۰۰۰ تن برآورد شده است.

نیروی کار: طبق آمار سال ۲۰۰۸، تعداد نیروی کار ۶۶/۶۲۰/۰۰۰ نفر بوده که ۵۲/۲ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهد است. شاغلان بالای ۱۵ سال ۶۰/۳ درصد، زنان ۴۱/۷ درصد و افرادی بی‌کار ۴/۷ درصد بوده‌اند.

واحد پول: ین معادل ۱۰۰ سن است. هر دلار آمریکا معادل ۹۳/۱۱ ین و هر ین معادل ۱۱۱ ریال است.

تولید ناخالص ملی: در سال ۲۰۰۸، تولید ناخالص ملی ژاپن به ۳۵/۸۷۹/۱۷۱ میلیون دلار آمریکا بالغ شد و میزان سرانه آن حدود ۳۵/۲۲۰

انستیتو ملی تحقیقات آموزشی
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وابسته به
وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شوند:

دفتر انتشارات کمک آموزشی

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شوند:

مجله‌های دانش‌آموزی

(به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد کودک** (برای دانش‌آموزان آمادگی و پایه اول دوره دبستان)
- رشد نوجوان** (برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره دبستان)
- رشد دانش‌آموز** (برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم و پنجم دوره دبستان)
- رشد نوجوان** (برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحصیلی)
- رشد جوان** (برای دانش‌آموزان دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی)

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد آموزش ابتدایی
- رشد آموزش راهنمایی تحصیلی
- رشد تکنولوژی آموزشی
- رشد مدرسه فردا
- رشد مدیریت مدرسه
- رشد معلم

مجله‌های بزرگسال و دانش‌آموزی تخصصی

(به صورت فصل‌نامه و چهار شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد برهان راهنمایی (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحصیلی)
- رشد برهان متوسطه (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه)
- رشد آموزش قرآن
- رشد آموزش معارف اسلامی
- رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- رشد آموزش هنر
- رشد مشاور مدرسه
- رشد آموزش تربیت بدنی
- رشد آموزش علوم اجتماعی
- رشد آموزش تاریخ
- رشد آموزش جغرافیا
- رشد آموزش زبان
- رشد آموزش ریاضی
- رشد آموزش فیزیک
- رشد آموزش شیمی
- رشد آموزش زیست‌شناسی
- رشد آموزش زمین‌شناسی
- رشد آموزش فنی و حرفه‌ای
- رشد آموزش پیش‌دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان مراکز تربیت معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شوند.

- نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات کمک آموزشی.

تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

دوره تحصیلی	تعداد معلمان	تعداد دانش آموزان	نسبت دانش آموز به معلم
ابتدایی	۳۸۶/۴۴۳	۷/۲۲۹/۱۳۵	۱۸/۷
متوسطه	۶۰۹/۵۵۷	۷/۵۶۱/۲۴۱	۱۲/۴
عالی	۵۱۱/۲۴۶	۴/۰۸۴/۸۶۱	۸

دلار آمریکا بود.

واردات: کشور ژاپن در سال ۲۰۰۶ حدود ۶۷/۳۴۵ میلیارد یورو ژاپن کالا وارد کرده است که عمدتاً شامل: سوخته‌های معدنی (۲۷/۹ درصد)، ماشین‌آلات و تجهیزات (۲۱/۱ درصد)، غذا (۷/۴ درصد)، فرآورده‌های شیمیایی (۷/۱ درصد)، سنگ معدن فلزی (۴/۲ درصد)، پوشاک و منسوجات (۴/۱ درصد) و فلزات غیر آهنی (۳/۱ درصد) بوده است. این کالاها از کشورهای چین (۲۰/۵ درصد)، آمریکا (۱۲ درصد)، عربستان سعودی (۶/۴ درصد)، امارات متحده عربی (۵/۵ درصد)، استرالیا (۴/۸ درصد)، کره جنوبی (۴/۷ درصد) و اندونزی (۴/۲ درصد) وارد شده‌اند.

صادرات: در سال ۲۰۰۶، این کشور حدود ۷۵/۲۱۴ میلیارد یورو ژاپن کالا شامل: ماشین‌آلات و تجهیزات (۳۹/۵ درصد)، وسایل نقلیه (۲۱/۶ درصد)، فرآورده‌های شیمیایی (۸/۹ درصد) و آهن و فولاد (۴/۶ درصد) به کشورهای آمریکا (۲۲/۸ درصد)، چین (۱۴/۳ درصد)، کره جنوبی (۷/۸ درصد)، هنگ کنگ (۵/۶ درصد)، تایلند (۳/۵ درصد)، آلمان (۳/۲ درصد)، سنگاپور (۳ درصد)، انگلستان (۲/۴ درصد) و هلند (۲/۳ درصد) صادر کرده است.

ارتش: در سال ۲۰۰۸، کشور ژاپن حدود ۲۲۰/۳۰۰ نفر نظامی داشته است. از این تعداد، ۶۰/۱ درصد در نیروی زمینی، ۱۹/۱ درصد در نیروی دریایی و ۱۹/۸ درصد در نیروی هوایی مشغول خدمت بوده‌اند. هزینه سرانه ارتش حدود ۳۷۰ دلار آمریکا بوده است.

حمل و نقل: طول خطوط راه‌آهن در سال ۲۰۰۴، حدود ۲۳/۵۷۷ کیلومتر و طول راه‌های اتومبیل‌رو (۲۰۰۶)، حدود ۱/۱۹۷/۰۰۰ کیلومتر بوده است. در سال ۲۰۰۰، تعداد ۵۷/۶۱۷/۰۰۰ دستگاه خودروی سواری و ۱۶/۴۹۰/۰۰۰ دستگاه کامیون و اتوبوس در ژاپن مشغول به کار بوده‌اند.

ارتباطات: در سال ۲۰۰۳، تعداد ۱۰۷/۵۲۷/۰۰۰ گیرنده تلویزیون (۸۴۲ دستگاه برای هر هزار نفر)، ۴۷/۵۷۹/۰۰۰ خط تلفن (سال ۲۰۰۸) - ۳۷۴ خط برای هر هزار نفر)، ۱۱۰/۳۹۵/۰۰۰ خط تلفن همراه (سال ۲۰۰۸) - ۸۶۴ خط برای هر هزار نفر)، ۸۶/۳۸۹/۰۰۰ دستگاه رایانه شخصی (سال ۲۰۰۵) - ۶۷۵ رایانه برای هر هزار نفر) و ۸۸/۱۱۰/۰۰۰ اشتراک اینترنت (سال ۲۰۰۷) - ۶۹۰ اشتراک برای هر هزار نفر) مورد استفاده قرار گرفته است.

بهداشت: در سال ۲۰۰۶، تعداد ۲۷۵/۱۲۷ پزشک (هر ۴۶۴ نفر یک پزشک) و تعداد ۱/۶۲۰/۱۷۲ تخت بیمارستانی (سال ۲۰۰۷) - برای هر ۷۹ نفر یک تخت بیمارستانی) وجود داشته است.

تغذیه: تعداد افراد دارای سوء تغذیه ۲/۵ درصد کل جمعیت کشور بوده است (۲۰۰۴-۲۰۰۲).

آموزش: نرخ باسوادی در کشور ژاپن ۱۰۰ درصد بوده است. جدول زیر خلاصه‌ای از نسبت‌های آموزشی دوره‌های تحصیلی (۲۰۰۵-۰۶) را در این کشور نشان می‌دهد:

جهاد اقتصادی

برگ اشتراک مجله‌های رشد

نحوه اشتراک:

شما می‌توانید پس از واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبه سه‌راه آزمایش کد ۳۹۵، در وجه شرکت افست از دو روش زیر، مشترک مجله شوید:

- مراجعه به وبگاه مجلات رشد؛ نشانی: www.roshdmag.ir و تکمیل برگه اشتراک به همراه ثبت مشخصات فیش واریزی.
- ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده اشتراک با پست سفارشی (کپی فیش را نزد خود نگه‌دارید).

◆ نام مجلات درخواستی:

◆ نام و نام خانوادگی:

◆ تاریخ تولد: ◆ میزان تحصیلات:

◆ تلفن:

◆ نشانی کامل پستی:

استان: شهرستان: خیابان:

شماره فیش: مبلغ پرداختی:

پلاک: شماره پستی:

◆ در صورتی که قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره اشتراک خود را ذکر کنید:

.....

امضا:

◆ نشانی: تهران، صندوق پستی امور مشترکین: ۱۶۵۹۵/۱۱۱

◆ وبگاه مجلات رشد: www.roshdmag.ir

◆ اشتراک مجله: ۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶/۷۷۳۳۵۱۱۰/۷۷۳۳۹۷۱۳-۱۴

◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات عمومی (هشت شماره): ۹۶۰۰۰ ریال
◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات تخصصی (چهار شماره): ۶۰۰۰۰ ریال